

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TRĂDAREA SECURITĂȚII ÎN DECEMBRIE 1989/
Corvin Lupu – București: Paul Editions, 2020

ISBN: 978-606-9703-18-2

Redactare: *Mihaela Enache*
Nicoleta Monoran
Tehnoredactare: *Paul Editions*
Coperta: *Lucian Enache*

Paul Editions

Șos. Ștefan cel Mare nr. 15, Sector 2, București

www.pauleditions.ro

e-mail: pauleditions@gmail.com, office@pauleditions.ro,
vanzari@pauleditions.ro, nicoleta.petcu@pauleditions.ro,
mihaela.enache@pauleditions.ro
tel: 0730.660.427; 0731.884.583

Tipar: ARTPRINT

E-mail: office@artprint.ro

Corvin Lupu

Trădarea Securității în decembrie 1989

**-Secrete ale intervenției străine
împotriva României-**

Ediția a II-a revizuită și adăugită

Paul Editions

Cuprins

I) Abrevieri	9
II) Cuvânt înainte. Privire asupra evenimentelor din decembrie 1989 din alte unghiuri de vedere	12
- Obiective ale cercetării	
- Necesitatea respectării legislației de către militari	
- Instituțiile militare, executante ale ordinelor, sau factori deliberativi?	
- Prevederi legale privitoare la menținerea și la restabilirea ordinii publice	
- Problematika nerespectării legislației de către militari	
- Pericolele care planau asupra României în decembrie 1989 au justificat starea de necesitate	
- Câteva referiri la unele lucrări publicate	
- Gânduri de mulțumire	
III) Motivația trădării lui Nicolae Ceaușescu de către Securitate	61
- Dispute și conflicte între serviciile secrete și conducerile politice. Acțiunile lui Nicolae Ceaușescu de subordonare a Securității față de P.M.R. (1956-1965)	
- Acțiuni represive ale lui Nicolae Ceaușescu împotriva Securității (1965-1968)	
- Impactul politicii antisovietice a lui Nicolae Ceaușescu	
- Planul „Nistru” și acțiuni ale Securității de subminare a lui Nicolae Ceaușescu	
- Epurări în Securitate și românizarea instituției	
- Moartea dr. Schächter și noua ruptură între Securitate și Nicolae Ceaușescu (1973)	
- Accentuarea controlului politic asupra Securității	

- Ocrotirea de către Securitate a unor adversari ai lui Nicolae Ceaușescu
- Inducerea crizei alimentare și de bunuri de larg consum
- Sabotarea de către Securitate a informării corecte a lui Nicolae Ceaușescu
- Colaborarea Securității cu „Europa Liberă”, parte a proiectului de sabotare a lui Nicolae Ceaușescu
- Activitatea Securității în domeniul economic. I.C.E. „Dunărea”

IV) Acțiunile serviciilor secrete străine la Timișoara și operațiunile „Trandafirul”, „Vama” și „Arderea” 135

- Pătrunderea agenților străini în România
- „Cazul László Tökés”, moment operativ al Securității, al AVO și al K.G.B.
- Lichidarea unor agenți străini provocatori, la Timișoara
- Incinerarea unor cadavre la Crematoriul „Cenușa” și la sediul C.A.P. din Freidorf
- Cadavrele unor morți de la Timișoara, incinerate la București au aparținut unor agenți străini care au acționat în afara înțelegerilor dintre forțele străine și cele românești înțelese pentru răsturnarea de la putere a lui Nicolae Ceaușescu
- Operațiunea „Trandafirul” nu a urmărit ștergerea urmelor represiei, ci ștergerea urmelor lichidării unor agenți străini
- Identitatea cadavrelor agenților străini a fost schimbată cu o listă falsă a morților

V) Omerta privitoare la implicarea străinilor în evenimente de la Timișoara 181

- Presiunile magistraților militari asupra inculpaților pentru denaturarea adevărului despre evenimentele din decembrie 1989
- Neimplicarea Securității în perioada represiei împotriva provocatorilor (17-18 decembrie)
- Acțiuni ale serviciilor străine la Timișoara și complicități cu serviciile românești

- Apartenența unor forțe sovietice care au acționat în România
- Mărturii care atestă prezența și acțiunile serviciilor secrete străine în România

VI) Problematika implicării serviciilor secrete străine în România, în lumina rapoartelor Comisiei Senatoriale Decembrie 1989 și a memorialiștilor 233

- Mențiuni din *Raport...* privitoare la prezențe și acțiuni ale unor agenți străini în România
- Activarea Rețelei „R”, dovadă a acțiunilor străine în România
- Urmările asumării ilegale a funcției de ministru al Apărării de către gen. Stănculescu
- Mențiuni privitoare la măsuri luate de puciști în direcția loviturii de stat
- Raportul Comisiei Senatoriale Decembrie 1989, privitor la trădarea lui Ceaușescu și la ascunderea adevărului
- Gen. Stănculescu a fost numit comandant al „luptei” de la sediul C.C. al P.C.R., dar nu și ministru al Apărării
- Opiniile separate din *Raportul Comisiei Senatoriale „Decembrie 1989”* reflectă lipsa de expertiză a autorilor

VII) Armata și Securitatea i-au ucis pe comandanții Miliției care nu au participat la complot 286

- Comandanții Miliției Române, Nuță, Mihalea și Moraru, au rămas loiali legislației în vigoare și au executat ordinele lui Ceaușescu
- Eforturile Miliției de a menține ordinea publică la Timișoara și contribuția Miliției la restabilirea ordinii publice la București, în 21 decembrie 1989
- Puciul de la I.G.M. și trecerea Miliției „de partea poporului”
- Arestarea și asasinarea generalilor Nuță și Mihalea
- Doborârea de aparate de zbor având la bord persoane care trebuiau lichidate

VIII) Campania mediatică împotriva Securității 309

- Prezentarea evenimentelor distorsionat, de către mass-media noii puteri
- Obiectivele campaniei mediatice împotriva Securității
- Mesajele folosite pentru atragerea populației de partea noii puteri
- Lideri din rândul minoritățile naționale au preluat rolurile decisive în timpul evenimentelor și după lovitura de stat
- Urmările războiului mediatic împotriva Securității
- Eforturile noii puteri de a promova tezele false privitoare la evenimente
- Eforturile Securității de a se ocroti instituțional și de a-și ascunde operațiunile
- Distrugerea de înscrisuri și salvarea majorității arhivelor Securității
- Cauzele care au determinat noua putere pro-sovietică să agreseze mediatic Securitatea
- Răfuiala noii puteri cu martorii incozi și cu adversarii

IX) Aspecte privind coabitarea Securității cu grupul pro-sovietic adus la putere 334

- După 22 decembrie 1989, noua putere a anunțat răspicat și repetat că a desființat
- Securitatea, menținând-o în activitate și colaborând cu cadrele ei
- Securitatea a cooperat cu noua putere pentru ascunderea adevărului despre evenimente

X) Concluzii 340

XI) Bibliografie 357

XII) Indice de nume 372

Abrevieri și prescurtări

AA	= Antiaeriana
A.B.I.	= Autoturism blindat de intervenție
A.C.M.R.R.	= Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere
AG	= Aruncător de grenade
A.L.A.	= Apărarea Locală Antiaeriană
A.N.I.	= Academia Națională de Informații
A.N.I.	= Agenția Națională de Integritate
B.N.R.	= Banca Națională a României
B.O.	= Buletinul Oficial
C.A.E.R.	= Comunitatea de Ajutor Economic Reciproc (a statelor socialiste)
C.A.P.	= Cooperativa Agricolă de Producție
C.C.	= Comitetul Central
Cdt.	= Comandant
C.F.R.	= Council on Foreign Relations
C.I.	= Contrainformații
C.I.A.	= Agenția Centrală de Informații a S.U.A.
C.I.E.	= Centrul de Informații Externe (al României)
C.I.T.	= Comandamentul de Infanterie și Tancuri
C.J.F.S.N.	= Consiliul Județean Provizoriu al Frontului Salvării Naționale
C.N.S.A.S.	= Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
Col.	= Colonel
Cpt.	= Căpitan
C.S.A.T.	= Consiliul Suprem de Apărare a Țării
C.S.P.	= Comitetul de Stat al Planificării
C.S.S.	= Consiliul Securității Statului
D.G.S.P.	= Direcția Generală a Securității Poporului
D.G.I.E.	= Direcția Generală de Informații Externe
D.I.E.	= Departamentul de Informații Externe (al României)
D.S.S.	= Departamentul Securității Statului
F.S.N.	= Frontul Salvării Naționale

au avut ocazia să coboare în etajele de la subsolurile istoriei contemporane și recente a României. De aceea, mulți dintre cei care vor citi această carte cu răbdare și reflectând adânc, vor privi istoria recentă a României cu alți ochi. Sunt convins că scriind adevărul, cartea supără. Minciunile nu supără pe nimeni. Cei care spun adevărul au mulți dușmani.

Prezenta ediție aduce unele completări ale argumentelor și nuanțări care nu modifică nucleul esențial al lucrării, dar, sperăm noi ajută cititorul să-și facă o imagine mai clară și mai obiectivă asupra evenimentelor.

Corvin Lupu

Motivația trădării lui Nicolae Ceaușescu de către Securitate, în decembrie 1989

Motto:

*„Securitatea este un cal nărzăvaș
care nu a fost bine călărit.”*

Nicolae Ceaușescu, în 1956

Cred că se impune a observa câteva dintre motivele care au determinat conducerea instituției Securității să-l părăsească pe Nicolae Ceaușescu, apoi să-l trădeze, să-l aresteze și în cele din urmă, să participe la „procesul” de la Târgoviște.³⁸ La nivelul opiniei publice și a unor comentatori „de specialitate”, s-a susținut mereu ideea că Securitatea avea motive temeinice să-l susțină pe Ceaușescu, datorită privilegiilor de care se bucura, comparativ cu celelalte componente ale sistemului de Apărare și de Ordine Publică. Realitatea este că serviciile de informații se bucură de privilegii în toată lumea, indiferent de sistemul social-politic aflat la putere. Cadrele Securității nu au avut sentimentul că-i datorează lui Ceaușescu bunăstarea lor și a familiilor lor, fiind conștienți de importanța muncii lor și convinși că își merită privilegiile și că și le vor menține, indiferent de cine va conduce țara, fapt care s-a și adeverit. Privilegiile Securității au fost dobândite de la înființarea instituției, în timpul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Peste tot în lume, pentru toți conducătorii, din toate timpurile, serviciile

³⁸ La „procesul” de la Târgoviște, Virgil Măgureanu și Gelu Voican Voiculescu reprezentau, de fapt, Securitatea, instituția care i-a protejat, i-a ajutat să devină „disidenți” și i-a scos la „rampă”. De asemenea, procurorul militar Dan Voinea, anterior intrării în Procuratura Militară, a fost ofițer de securitate la Direcția a VI-a de cercetări penale a D.S.S.

de informații sunt cele mai importante instituții ale statului. În altă ordine de idei, în timpul lui Nicolae Ceaușescu drepturile ofițerilor de securitate au fost mai restrânse decât în perioada anterioară. Între puterea politică și serviciile de informații există legături permanente și de o mare importanță. Serviciile de informații sunt coloana vertebrală a tuturor regimurilor politice. Opinia publică a mileniului al III-lea trebuie să conștientizeze acest fapt și să-l accepte ca pe un dat, chiar dacă unei părți a ei nu îi convine. Superior este numai acela care înțelege și acceptă și ceea ce nu îi convine. Pentru aceasta, este necesară răspândirea culturii de securitate, ca domeniu important în societate. În decembrie 1989 și în ianuarie 1990, în stradă se striga „Jos Securitatea!” Mulți naivi chiar credeau că mulțimea hotărăște istoria și ei vor construi o societate fără un serviciu de felul Securității. Unii dintre acești naivi, cu întârziere de trei decenii, au înțeles că astăzi serviciile de informații sunt mai numeroase decât înainte de 1989, mult mai bine dotate din punct de vedere tehnic și continuă să fie active pe linia apărării regimului politic aflat la putere, acțiune pe care unii o numesc „poliție politică”. Poliția politică a fost practică în toată istoria, pe întregul Glob, de către toate regimurile politice, fără excepție. Nici un oficial politic nu recunoaște sarcinile trasate pe această linie serviciilor de informații. Alte persoane, în decembrie 1989, amestecate printre manifestanți, care strigau același slogan „Jos Securitatea!”, erau interesați, respectiv doreau „eliminarea din joc” a instituției Securității, „câinele de pază” al economiei și al societății României, pentru ca „piața” informativă a României să fie preluată de alte servicii secrete, care acționau pentru a ușura trecerea la acțiunea de lichidare și de înstrăinare a economiei României și la preluarea piețelor externe și internă. Buna stăpânire a situației operative din România de către structura de informații împiedica începerea manevrelor de distrugere controlată a țării. Ofițerii de securitate reîncadrați în noile structuri au fost preluați doar ca niște indivizi învinși, cu „pete negre” la dosar și pasibili oricând de a fi înlăturați și demonizați ca fiind securiști ceaușști vinovați de relele trecutului. Din această postură, foștii ofițeri de securitate au fost relansați pe drumul construirii societății capitaliste,

democratice/„democratice”, umane/„umane”, moderne etc. etc. În perioada regimului de după 1989, pe măsură ce controlul occidental asupra României s-a accentuat, noile servicii de informații s-au dezvoltat foarte mult. La ora când scriem aceste rânduri, efectivele serviciilor secrete românești sunt de cinci ori mai numeroase decât efectivele Securității lui Iulian Vlad, iar privilegiile (independența față de factorii politici locali, salarii, pensii, sistemul propriu de asigurări foarte avantajos, drepturile de recuperare și de concedii, de transport subvenționat, de ținută, de hrană etc.) nu sunt cu nimic mai prejos decât cele din timpul regimului politic ceaușist, ci, din contră, mult mai mari.

Când raporturile dintre conducătorii politici și populație se deteriorează, securitatea națională are o mare problemă. Loialitatea cetățenilor față de stat este cea mai importantă componentă a securității naționale. Acest lucru este valabil în toate regimurile politice.

Ca și regimurile politice la care m-am referit în paginile introductive ale acestei lucrări, nici serviciile de informații nu se împart în „bune” și în „rele”, cum s-a indus opiniei publice din România, atât în timpul regimului socialist de stat, cât mai ales în primul sfert de secol post-ceaușist. Ele sunt oglinda societății și a puterii politice, dintr-un moment istoric sau altul. Personal, nu sunt de acord cu ideea că Securitatea a fost „criminală”, în timpul regimului socialist de stat, iar serviciile secrete din lumea occidentală capitalistă, sunt democratice, umane, corecte, respectă drepturile omului etc. Nu cred că trebuie să privim lucrurile axiomatic. În România, după al doilea război mondial, Securitatea a executat ordinele ocupantului militar, respectiv ale U.R.S.S., în prima perioadă a regimului impus de această mare putere și au fost oglinda serviciilor staliniste sovietice. În prima perioadă a existenței Securității, toți șefii ei, fără excepție, au fost alogeni devotați până la supușenie totală Uniunii Sovietice și bolșevismului. Ei nu erau români, nici de sânge, nici de simțire, după cum au dovedit prin faptele lor. În această perioadă, a fost instaurat un adevărat „gulag”, pe care puterea politică l-a susținut prin intermediul Partidului Comunist, al Justiției, al Securității și al

Miliției. Începând cu ziua de 22 decembrie 1989, brusc, relele săvârșite de toate aceste instituții au fost puse în seama exclusivă a Securității, ceea ce este o eroare de interpretare și o dovadă de rea-credință. După lovitura de stat din decembrie 1989, în fruntea țării au fost aduși activiști și foști activiști de partid, sau odrasle ale lor, în frunte cu Ion Ilieșcu, Silviu Brucan, Alexandru Bârlădeanu, Petre Roman, Dan Mărtian, Corneliu Mănescu și numeroși alții, iar principalii aliați ai acestora au devenit, peste noapte, procurorii și judecătorii, mai ales cei militari, care au incriminat fostele instituții colaboratoare ale lor și pe angajații acestora.

Dacă vorbim de criminalitate și ne exprimăm cu această formulare, atunci criminalitatea Securității din acea perioadă (1948-1964) a fost criminalitatea regimului politic stalinist impus de ocupantul militar unei țări învinsă în războiul mondial. Acțiunile Securității erau doar o expresie a voinței politice a Partidului Muncitoresc (Comunist). Din acest punct de vedere, Ion Ilieșcu este și el unul dintre comuniștii care au „tronat” peste toată țara, în calitate de înalt activist de partid și de ministru. În acei ani, mulți români au cunoscut și lagărele de muncă, deportările și penitenciarele, toate cu regim sever. Ulterior, conducătorii României, Gheorghe Gheorghiu-Dej, în ultimii săi ani de guvernare și Nicolae Ceaușescu, au schimbat linia politică, gulag-ul s-a desființat, iar detențiile politice au fost doar excepții de la regulă. Sub presiunea lui Nicolae Ceaușescu, Securitatea a promovat alte metode față de cele din perioada ocupației militare sovietice, ea a devenit mult mai românească, mai școlită și mai performantă, din punct de vedere profesional. Prin această ultimă apreciere nu doresc să minimalizez contribuția consilierilor sovietici la profesionalizarea ofițerilor români de informații, respectiv la creșterea calității școlii românești de informații. În același timp, aruncând oprobiul asupra tuturor măsurilor abuzive și a crimelor săvârșite de Securitate în perioada fostului gulag românesc, cu sau fără ordin de la partidul de guvernământ, nu putem să nu ne aducem aminte, că în „patria simbol a democrației”, S.U.A., după al doilea război mondial, F.B.I. a declanșat o colosală campanie represivă împotriva comuniștilor

și chiar a prezumtivilor comuniști, ca și a tuturor adversarilor politici ai regimului. Această campanie a fost însoțită de multe și mari abuzuri, inclusiv crime. Reamintesc faptul că în anul 1973, directorul C.I.A., comparând în fața comisei de supraveghere din Congres, și-a luat angajamentul ca pe viitor să nu mai asasineze persoane care nu sunt cu certitudine adversari ai S.U.A. și ai politicii sale. Doresc să reamintesc faptul că serviciile secrete ale S.U.A. au răspândit virusul H.I.V., au făcut experiențe criminale pe propria populație și pe populațiile altor state, au dat lovituri de stat în diverse țări ale lumii, ocazii cu care au fost ucise un mare număr de persoane etc. Chiar fostul secretar de stat și consilier pe probleme de securitate al președintelui S.U.A., Condoleezza Rice, a recunoscut public că a dat personal aprobări pentru interogarea sumară, prin tortură, a unor suspecți, respectiv a unor patrioți din Irak care luptau împotriva celor care le-au agresat țara, din punctul lor de vedere și care, în viziunea conducătorilor S.U.A., erau teroriști. Scurtând aceste rânduri, menționez că torturile aplicate de cadrele C.I.A. și ale altor structuri ale S.U.A., în diverse locuri, cum ar fi cunoscutele Guantanamo Bay, închisoarea Abu-Ghraib din Bagdad, sau închisorile secrete din Polonia, Lituania și România, toate acestea în mileniul al III-lea, ne fac să fim convinși că serviciile secrete nu sunt unele mai bune, mai morale, mai umane, mai democratice, decât altele, ci, repetăm, serviciile secrete sunt expresia voinței politice a statelor, dintr-un moment istoric sau din altul.

În România, dacă ar trebui caracterizată istoria Securității în doar două cuvinte, aș propune două titluri, dintre lucrările foarte cunoscute ale istoricului Cristian Troncotă: *Torționarii*, pentru perioada ocupației militare sovietice și a regimului Gheorghe Gheorghiu-Dej și *Duplicarii*, pentru perioada ceaușistă. Privite în perspectivă globală, acuzațiile împotriva Securității, mai ales împotriva celei din perioada lui Nicolae Ceaușescu, pot fi formulate împotriva foarte multor servicii similare din lume. Toate serviciile secrete se subordonează puterii politice a țării, sau, în cazul statelor care și-au pierdut libertatea, puterii dominante. La ora scrierii acestor rânduri,

serviciile secrete ale României fac parte din Comunitatea Informativă a N.A.T.O. și sunt conduse de la Washington. Într-o analiză imparțială, dacă vorbim de criminalitatea Securității, într-o anumită perioadă, trebuie să acceptăm și criminalitatea F.B.I., a C.I.A. și altor numeroase servicii străine. Românii nu au fost inițiatorii metodelor de lucru ale serviciilor de informații și ale poliției politice. Ei au preluat metodele introduse în țările dezvoltate și le-au aplicat.

Adeseori, între serviciile de informații și conducătorii politici apar diferențe de opinii care nu se pot armoniza, care escaladează în dispute și în conflicte. Exemplele sunt numeroase. Unele dintre conflicte conduc la lovituri de stat, paza șefilor statului fiind asigurată tot de serviciile de securitate. Ele dețin informațiile cu care pot să-l compromită pe conducător, pot să-i armonizeze sau să-i deregleze raporturile cu populația țării, sau cu alte state. Fără să intrăm în detalii, care nu fac obiectul prezentei lucrări, reamintim cum Stalin a condamnat la moarte pe unii șefi ai N.K.V.D., în perioada interbelică și i-a executat, pentru ca, în martie 1953, să cadă el însuși victimă lui Lavrenti Beria, șeful serviciului, cum s-a dovedit în ultimele decenii de cercetări. În 1964, Hrușciov, în 1984, Andropov, în 1985, Cernenko, în 1991, Gorbaciov și în 1999, Boris Elțin, au fost înlăturați de la conducere în urma unor lovituri de palat, sau prin decese ca urmare a unor boli agravate și accelerate, evenimente în cadrul cărora serviciile secrete i-au trădat. În U.R.S.S./Federația Rusă, lupta pentru putere a luat și forma luptei între partid și securitate. În confruntările dintre conducători politici și servicii secrete, în U.R.S.S./Federația Rusă, victoria finală a aparținut serviciilor secrete, ai căror reprezentanți conduc țara începând din 1999.³⁹

În S.U.A., după ce Richard Nixon a făcut epurări în cadrul

³⁹ În ultima parte a războiului rece, în conducerea U.R.S.S. au activat trei tabere rivale, cea conservatoare, cea reformistă și cea a naționaliștilor ruși. Conservatorii și reformiștii doreau menținerea Uniunii Sovietice, în viziuni diferite, iar naționaliștii ruși doreau independența Federației Ruse și desființarea Uniunii Sovietice, suprastructura care întreținea toate republicile unionale și întregul imperiu mondial sovietic predilect din bogățiile Rusiei. Au urmat frământări, lupte politice și alternanțe la putere. După decesul președintelui Leonid Ilici Brejnev, la Kremlin au condus Iuri Andropov (K.G.B.), Constantin Cernenko

C.I.A., ca pedeapsă pentru nereușita unei lovituri de stat în Indonezia, epurări în urma cărora legendarul Frank Wisner s-a sinucis, serviciile secrete l-au trădat și, în anul 1975, au făcut publică Operațiunea „Watergate”, iar președintele a fost destituit. Putem da numeroase astfel de exemple. Anterior lui Nixon, președintele J.F. Kennedy a fost și el o victimă a serviciilor secrete.

În România, conflictul dintre Partidul Comunist și Securitate s-a declanșat în primăvara anului 1956, după ce Nikita Hrușciov a înfierat abuzurile lui Stalin și ale N.K.V.D., în celebrul său Raport secret adresat C.C. al P.C.U.S., în februarie 1956, la care a participat și delegația conducerii României. După ieșirea țării de sub control sovietic și după moartea liderului Gheorghe Gheorghiu-Dej, disputele dintre partid și Securitate au cunoscut forme mai accentuate, transformându-se în conflict. Pe măsură ce Nicolae Ceaușescu a micșorat rolul conducerii colective în cadrul P.C.R., conducerea Securității și toate măsurile organizatorice în cadrul instituției au fost luate exclusiv de Nicolae Ceaușescu, ceilalți lideri politici ne mai exercitând atribuții pe linia Securității, cu excepția miniștrilor de Interne, care erau activiști de partid.

Inițiativa de a reduce influența Securității și a restrânge activitatea represivă din lagărele de concentrare ale anilor '50, în România, a fost inspirată chiar de conducătorii sovietici, după moartea lui Stalin. Pentru prima dată, problemele au fost atinse în ședința comună a conducerii P.C.U.S. și a conducerii P.M.R., din 13 iulie 1953.⁴⁰ Cu acest prilej, în stenograma întâlnirii sovieto-române s-a consemnat: „Tov. Gheorghe

(activist de partid conservator), Mihail Gorbaciov (activist de partid reformist), Boris Elțin (naționalist rus) și Vladimir Putin (K.G.B./F.S.B.). Lui Boris Elțin i s-a cerut demisia de la conducerea Federației Ruse înaintea încheierii mandatului, în 1999. În cei peste 15 ani de când Vladimir Putin a preluat conducerea U.R.S.S., produsul intern brut al Rusiei a crescut de multe ori, s-a mărit mult rezerva de aur, iar Rusia și-a consolidat puterea militară, spațială și alianțele internaționale, ultimele mai ales în cadrul organizațiilor „Shanghai-5”, B.R.I.C.S. și Uniunea Euro-asiatică. Gruparea care conduce Federația Rusă, începând din 1999, i-a „recuperat” pe naționaliști și pe conservatori.

⁴⁰ Cu o lună în urmă, fusese înlăturat din rândurile puterii și, ulterior, executat fără proces, șeful N.K.V.D., Lavrenti Beria, care, a dorit să preia singur puterea

Gheorghiu-Dej ridică problema concentrării aparatului de stat. Tov. Malenkov: „măsura este bună, dar nu trebuie exagerat. Noi considerăm că s-a exagerat la voi. Ba facem contopiri, ba despărțim. În ce privește contopirea M.S.S. cu M.A.I., aici nu veți greși. Efectivul M.S.S. este imposibil de umflat.” Tov. Mikoian: „să reduceți lagărele.” Tov. Hrușciov: „Veți reduce efectivele M.S.S. și M.A.I., se vor reduce și lagărele.”⁴¹ A fost pentru prima oară în România când s-a declanșat un proces de limitare a puterii Securității regimului judeo-bolșevic și de restrângere a aparatului represiv și a gulagului.

În perioada 1954-1965, secretar cu probleme organizatorice al C.C. al P.M.R. a fost Nicolae Ceaușescu. În această calitate, pe linie de partid, era al doilea om în ierarhie. El a trecut în această funcție din Armată, unde a avut gradele de general-maior, apoi de general-locotenent și a ocupat funcția de adjunct al ministrului Apărării și de șef al Direcției Politice Superioare a Armatei. Secretarul C.C. al P.C.R. cu probleme organizatorice avea în subordine și Secția pentru Probleme Militare și de Justiție a C.C. al P.M.R., Securitatea fiindu-i subordonată pe linie de partid și de cadre.

În acești ani, Ceaușescu a militat pentru românizarea Securității, pentru promovarea spiritului național românesc în instituție, pentru înlăturarea abuzurilor împotriva cetățenilor, pentru creșterea controlului de partid în instituție, iar începând cu 1964, pentru obturarea legăturilor neregulamentare între ofițerii de securitate și agenții sovietici. El era adeptul controlului de partid în Securitate, care nu se practicasese deloc în primul deceniu după venirea comuniștilor la putere și, în viziunea lui, prea puțin și după aceea. În numeroase situații, Nicolae Ceaușescu a ținut discursuri acuzatoare la adresa Securității, a metodelor sale de lucru și a lipsei controlului de partid în

pe care o împărțea cu Hrușciov și cu Malenkov, după moartea lui Stalin, în perioada martie-iunie 1953. Lavrenti Beria fusese cel care „il ajutase” pe Stalin să treacă în neființă.

⁴¹ A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. - Relații Externe, dosar nr. 26/1953, f. 19, apud Florian Banu, *Studiu introductiv*, în Florica Dobre (coordonator), Florian Banu, Theodor Bărbulescu, Camelia Ivan Duică și Liviu Țăranu, *Securitatea - cadre. Obiective și metode*, vol. I (1948-1967), Editura Enciclopedică, București, 2006, p. XV.

instituție. În paralel și pe aceeași linie cu Nicolae Ceaușescu, un alt secretar al C.C. al P.M.R., Miron Constantinescu, spunea: „Cred că este necesar ca activitatea M.A.I. și a Securității să fie trecută efectiv sub controlul Biroului Politic. Poate chiar Securitatea să fie despărțită de M.A.I. și să fie trecută sub conducerea unui comitet. Cred că tov. Drăghici poate ajuta Biroul Politic mai bine, întrucât el cunoaște mai multe cazuri de abuzuri. Nu are nici un rost să ascundem lucrurile pentru că cu timpul ele tot apar. Tov. Nicolae Ceaușescu, caracterizând activitatea M.A.I. a spus la plenară: «Securitatea este un cal nărvaș care nu a fost bine călărit». Eu sunt de acord cu cele spuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Securitatea este un resort foarte important, dar acest resort nu a fost bine îndrumat.”⁴²

În vara anului 1956, Nicolae Ceaușescu a participat la ședința activului de partid și de comandă din Securitate. El a criticat lipsa controlului P.M.R. asupra Securității, mai ales la nivel local, recrutarea de informatori din rândul activiștilor și a membrilor de partid, fără aprobarea organelor locale, abuzurile împotriva unor cetățeni și acțiunile represive motivate de fapte mărunte și neprobate. El a subliniat necesitatea creșterii controlului de partid și a spiritului muncii de partid în Securitate. În cursul lungii sale cuvântări, l-a atacat și pe ministrul Securității, Alexandru Drăghici. Ceaușescu a criticat abuzurile Securității, arestările pe bază de simple bănuieli și folosirea violențelor fizice în anchete. El a spus: „Faptul că cetățeanul a fost capitalist nu este deloc un motiv ca să-l aresteze Securitatea... Doar noi avem și oameni de știință care au fost moșieri și capitaliști, noi îi plătim cu bani grei și căutăm să-i influențăm și în măsura în care ei lucrează loial le dăm chiar și premii de stat”. Ceaușescu a înfierat și represiunea pentru fapte minore. El a spus: „Faptul că foarte ușor noi taxăm pe oricine care se manifestă într-un fel sau altul, că în fabrică unul s-a manifestat nemulțumit cu salariul, sau că directorul este nemulțumit, sau că nu s-a găsit ceapă pe piață, imediat îl taxăm

⁴² Dintre aceste atacuri ale lui Nicolae Ceaușescu la adresa Securității, menționez în principal discursurile ținute în cadrul ședințelor Biroului Politic din zilele de 3, 4, 6 și 12 aprilie 1956, în acestea fiind secondat și susținut, după cum s-a văzut, de Miron Constantinescu, secretar al C.C. al P.C.R. Vezi și Florian Banu, *op. cit.*, p. XVII

ca element contra regimului". Apoi, a trecut la acuze și mai grave: „Trebuie să luăm măsuri ca asemenea elemente care-și permit să scoată un act de la dosar și să-l înlocuiască cu unul fals, pentru ca să-l trimită pe om în judecată, acesta n-are ce căuta în Securitate, acesta este un dușman al regimului, pentru că nu aduce niciun serviciu regimului și Partidului nostru". În același discurs, Ceaușescu a mai spus: „Consider că este necesar să ne ocupăm de rolul Securității, mi se pare că pentru partid este clar de mult că Securitatea este un instrument al partidului și al statului, chemat să înfăptuiască dispozițiile și ordinele partidului și guvernului în lupta împotriva dușmanilor oamenilor muncii, ai constructorilor socialismului. Acesta a fost rolul Securității de la crearea sa, acesta este acum și va fi și în viitor.”⁴³

În toată perioada regimului socialist de stat, Securitatea a sugerat opiniei publice că tot ceea ce face ea este voința partidului și a conducătorilor săi. La fel transmiteau și posturile străine de radio care acționau pentru subminarea regimului politic din România. După decembrie 1989, aparatul de securitate a sugerat același lucru, respectiv că vinovăția pentru cruzimea regimului ar fi aparținut lui Ceaușescu. Realitatea este că Securitatea era cea care folosea mijloace inumane și ilegale, prin aceasta ea ușurându-și misiunea de control asupra societății și, după elaborarea Planului Dniestr, în cooperare secretă și ilegală cu serviciile sovietice, subminau regimul ceaușist.

Conducerea Securității a primit cu nemulțumire aprecierile lui Ceaușescu la adresa activității Securității și a faptului că i se rezerva în societate doar un rol de executant fără atribuții decizionale. Securității considerau că au avut merite foarte mari în instaurarea, menținerea și progresul regimului socialist de stat, că fără ei ar fi fost, practic, imposibilă instaurarea și menținerea regimului socialist de stat, ca și așezarea țării pe calea progresului și a dezvoltării pe linia noii orientări politice. „Din senin”, Securitatea se vedea terfelită de la nivelul secretariatului C.C. al P.M.R., tocmai de cel care era desemnat să o îndrume și supravegheze.

Faptul că, de fapt, pentru moment, în 1956, Securitatea a

⁴³ Ilarion Țiu, *Nicolae Ceaușescu, criticul înflăcărat al Securității în 1956*, în „Historia”, nr. 125/09.02.2012

respins discursul și propunerile lui Nicolae Ceaușescu și ale lui Miron Constantinescu este de necontestat: după acest discurs din 1956, până în 1964, sub protecția consilierilor sovietici, Securitatea și întregul sistem penitenciar din România, a continuat abuzurile, ținând cont în mică măsură de recomandările venite de la nivelul secretariatului C.C. al P.M.R. Aceasta a fost posibil și pentru că Gheorghe Gheorghiu-Dej nu a luat personal decizii radicale, care să pună în executare propunerile făcute de cei doi foarte înalți demnitari comuniști care criticaseră dur Securitatea, respectiv Nicolae Ceaușescu și Miron Constantinescu. În aceste condiții, gulagul a continuat să funcționeze, chiar dacă asta s-a petrecut la un nivel de duritate mai scăzut. Prin plecarea consilierilor sovietici, în decembrie 1964, controlul partidului asupra Securității s-a accentuat. Anterior, în perioada 1948-1964, Securitatea a fost instituția prin intermediul căreia se exercita controlul societății românești de către U.R.S.S., motiv pentru care ea s-a aflat sub o protecție specială, de care nu se va mai bucura sub conducerea lui Nicolae Ceaușescu.

Memorialistul Ion Stănescu, președinte al Consiliului Securității Statului (1967-1973), a fost întrebat în legătură cu desovietizarea Securității și, printre altele, ele a arătat că „Asta este o poveste cu totul specială și are și ea un istoric: în noiembrie 1963, răposatul Gheorghiu-Dej m-a chemat pe mine și pe șeful Secției militare, Vasile Patilineț. Mai erau de față Drăghici și Ceaușescu. Și ne-au arătat o listă cu vreo 160 de agenți (sovietici n.a.) cunoscuți și ni s-a spus așa: uitate, trebuie stat de vorbă cu fiecare. Să le puneți în vedere să respecte statul și partidul și să înceteze colaborarea cu NKVD/KGB și GRU. Și am făcut două echipe. Eu una, Patilineț alta. Și i-am chemat în sediul Comitetului Central și am stat de vorbă cu toți. Eu am luat 90 și 70 a luat Patilineț. Din cei 160 s-au făcut vreo 200, pentru că primii au mai deconsiprat pe alții. Îi știu și acum pe toți, pe dinafară. Printre ei se afla și Leon Tismenițki, tatăl lui Tismăneanu Vladimir, pe care l-am avut eu, iar tatăl lui Petre Roman, Walter Ernest Neulander, a fost audiat de Patilineț. Majoritatea au decis să înceteze colaborarea (cu sovieticii n.a.). Oricum, noi îi verificam pe toți,